

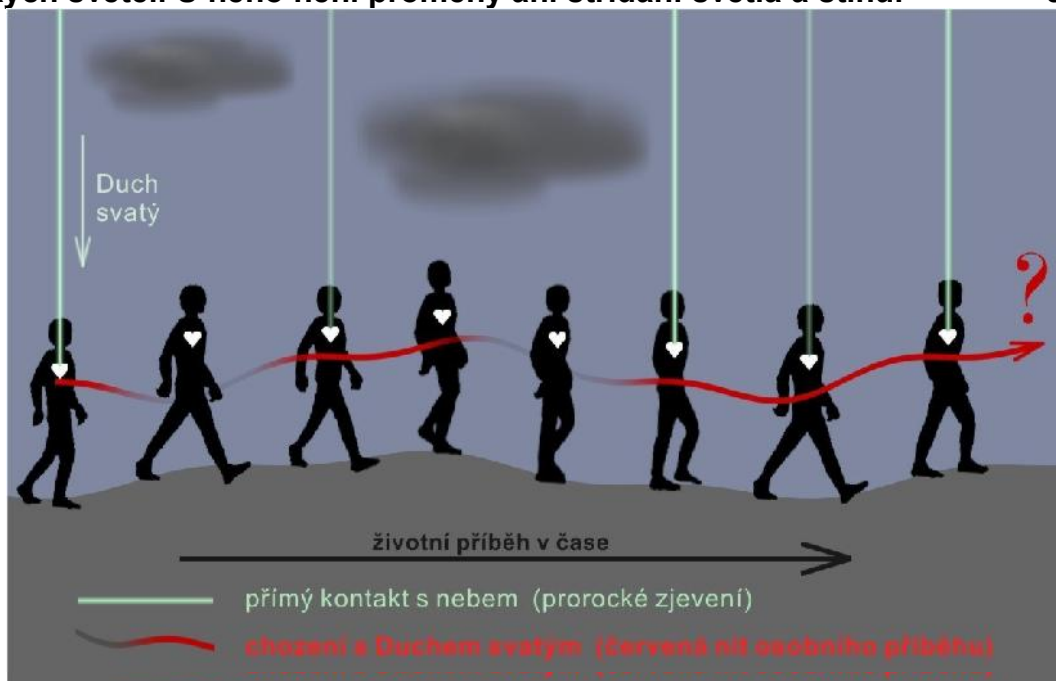
41. MELCHISEDECHOVA OSA

V této kapitole bych se chtěl vrátit k původním otázkám, které jsem měl na počátku tohoto bádání: Má Bible nějaký svůj jednotný myšlenkový záměr? Je Bible věrná své vlastní koncepčně stylové jednotě? A jaké? To znamená sleduje Bůh v Bibli od začátku až do konce nějakou svou hlavní myšlenku? A jakou?

Ačkoliv je Bible rozdělena na dvě odlišné části (Starý a Nový zákon), je přesto organicky jednotná a celou Bibli prochází něco, co se od začátku až do konce nemění. Tím je trvalé působení Ducha svatého ve světě od jeho stvoření až ke spasení a proměně lidí. Všechny možné odpovědi na tyto mé otázky se tedy musí nějak týkat těchto věcí.

Vůdčí ideou Bible je tedy bezesporu vztah mezi NEBEM a ZEMÍ a tím i nutná PROMĚNA člověka z pozemšťana v nebešťana, která může nastat jen pod přímým působením Ducha svatého. Velký důraz je kladen na porušenost vztahu mezi Bohem a člověkem HŘÍCHEM. Celou Bibli se tedy táhne jakási červená nit Ducha svatého, která provází a určuje příběhy všech biblických hrdinů a skrytým nebo i zjevným způsobem poukazuje ke svému cíli, ke Kristu. Podobnou nit Ducha svatého by měl mít ve svém osobním příběhu každý křesťan. Toto individuální působení Ducha svatého je však u každého jiné, liší se podle osobního nastavení člověka, i podle Božího plánu pro něj a jen velmi náročným srovnáváním mnoha takových příběhů (z Písma i ze svědectví) můžeme usuzovat na to, co je všemu společné, co se nemění a co je věčné. Vždyť sám Bůh se nemění, je dokonalý a stále tentýž.

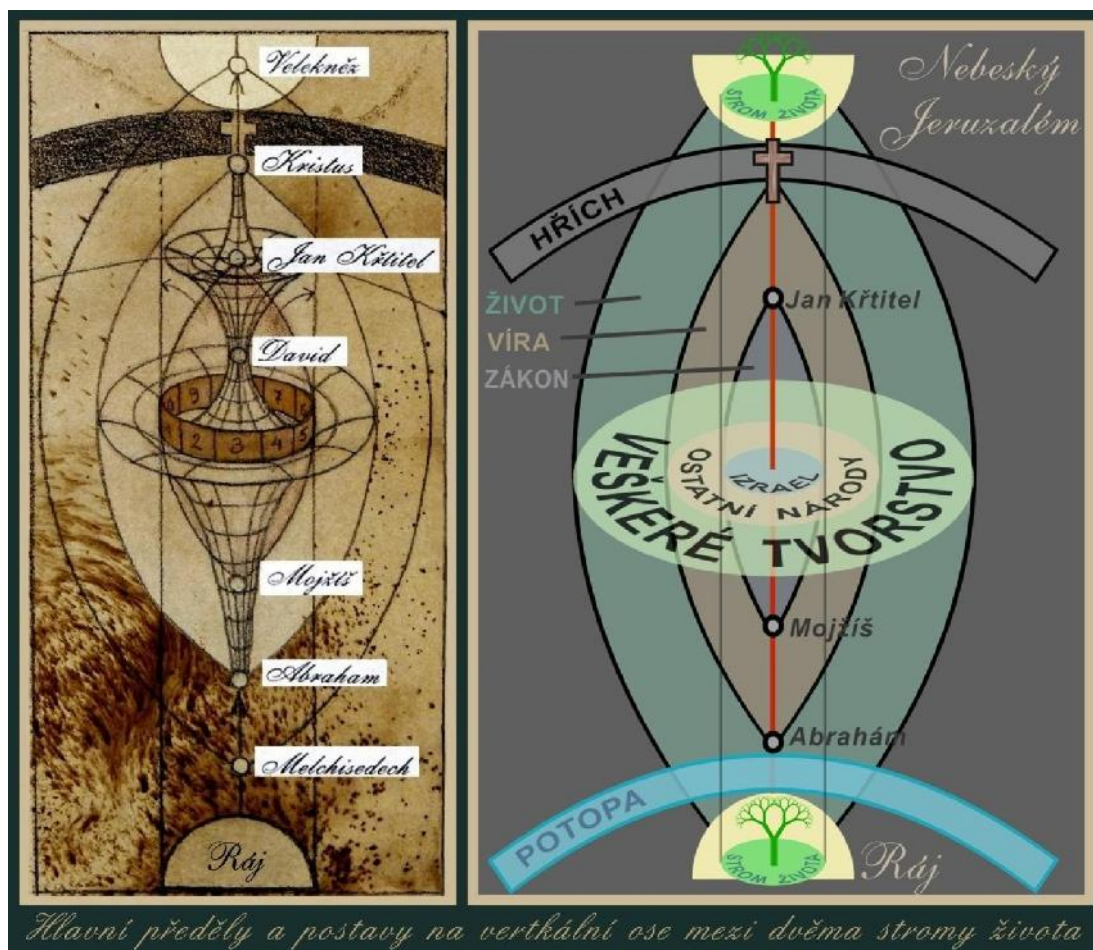
Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu. Jak 1:17

Kromě té červené niti Ducha svatého v našich osobních příbězích je zde také ono přímé obdarování shůry, které sestupuje jako kolmý paprsek od Otce nebeských světél, který se nemění a u kterého není žádného střídání. Je snad v Písmu něco, co by v průběhu celých dějin spásy trvale poukazovalo na toto kolmé Boží působení bez proměn?

Mám za to, že jím je král a kněz Melchisedech, který vládl na hoře Sijónu ještě dříve, než vznikl vyvolený národ Izrael. Písmo barvitě sleduje nit osobního příběhu Abrahamova se všemi jeho životními peripetemi a zkouškami. Jemu se pak na okamžik na hoře Sijónu dostalo Božího požehnání od toho, který stál výše než on, od krále a kněze Boha nejvyššího v jedné osobě – Melchisedecha, o jehož osobním příběhu naopak neznáme vůbec nic. Možná, že jeho osobní příběh neměl být vzorem pro naše životní příběhy.

O Melchisedechovi se z Písma moc nedozvíme, něco málo z Abrahamova příběhu v knize Genesis (1Moj14:17-20), pak asi o tisíc let později v Davidově Žalmu (Ž110:4) a nakonec trochu obsírněji až v 5. a 7. kap. Pavlova dopisu Židům o dalších asi tisíc let později.

Hlavní předěly a postavy na vertikální ose mezi dvěma stromy života

Více než o Melchisedechu jako osobu se zajímám o jeho královsko-velekněžský řád, který připomíná již král David ve svém Žalmu 110, když prorocky promlouvá o Kristu:

Hospodin přísahal a nebude žet: Ty jsi kněz navěky podle Malkisedekova řádu.

Ž 110:4

Tento řád je nebeský, věčný a poukazuje na Krista. Pavel o Melchisedechovi napsal:

Je bez otce, bez matky, bez předků, jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce. A tak podoben Synu Božímu zůstává knězem navždy.

Žid 7:3

Tento verš dělá dost starostí vykladačům Písma a možná i proto se o Melchisedechovi tak málo učí. Nemyslím si, že by Melchisedech fakticky neměl žádné předky (studijní překlad slovo „bez předků“ překládá „bez rodokmenu“). Mám za to, že Pavel tím chtěl křesťanům ze Židů, kteří se tak rádi přou o rodokmeny (Tit 3:9), říci, že jeho původ vlastně neznáme, že ani nepatří do Kristova (rozuměj Josefova) rodokmenu (Luk 3:23-38), a že jak se na scéně objevuje, tak zase z ní mizí neznámo kam, jakoby stál na Sijónu věčně. Věčné je však jeho kněžství, ono přímé kolmé Boží jednání podle tohoto řádu. Melchisedech takto zůstává svým kněžstvím jen podoben Synu Božímu. Je-li někdo někomu podoben, nemůže to být zároveň on sám. Přesto i tato podobnost je pro nás veledůležitá.

Melchisedech pomáhá řešit nejasnosti v Písmu

Všichni znovuzrození křesťané věří Božímu Slovu – Bibli. Všichni ale pak jednají podle svých představ o Bibli a o Bohu. Všichni věří Písmu, ale každý ho chápe odlišně. Někde

přijímají jiný výklad než jinde a řídí se pak podle těchto představ. Jsem si jist, že nás Bůh nebude soudit za mylné představy, ale spíše za špatný osobní vztah ke Kristu i k bližním. Přesto si myslím, že je dobré se jak v Písmu, tak také ve skutečných duchovních věcech v ponebesí, týkajících se našich životů, pokud možno co nejlépe vyznat a orientovat.

Máme stále mnoho nejasností v odlišném chápání vztahu Starého a Nového zákona. Někteří říkají, že Desatero pominulo a bylo nahrazeno Milostí, jiní říkají (jako já), že platí stále. Pavel píše dokonce Židům, že Stará smlouva má vadu a to je také Boží Slovo:

Kdyby totiž ta první smlouva byla bez vady, nebylo by třeba připravovat druhou.

Žid 8:7

Někteří čtou jen Novou smlouvu, jiní čtou Starý zákon se stejným důrazem jako ten Nový. Někteří dnes mluví o nutnosti návratu k víře prvotní církve po Letnicích, aniž by vzali v potaz fakt, že prvotní církev ještě neměla text Nové smlouvy. Ona ho teprve žila a číst zatím mohla jen Písma Staré smlouvy. Některé naše důrazy tedy ještě nemohla mít.

Jestliže jsou tedy různé výklady Písma (kap.39), jestliže Starý zákon ztratil plnou důvěru a Nový zákon zas obsahuje kromě evangelií i různé dohady a spory, v nichž apoštolové používají stejná slova v odlišném smyslu (kap.40), čím je pak Písmo stálé a neměnné?

Je jím především Pán Ježíš Kristus sám, jeho Slovo a jeho dílo kříže. Vše ostatní v Písmu by mělo být rozsuzováno jen jeho Slovem a jeho dílem.

Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou.

Luk 21:33

(Mat 24:35, Mar 13:31)

Nový zákon je pravdivým svědectvím o tom, jak Duch svatý provázel jednotlivé apoštoly na jejich misijních cestách, nebo jak vnímali Kristovu přítomnost zde na ZEMI. Jak jednali v jeho přítomnosti, nebo jak shodně či odlišně ji čtyři evangelisté zaznamenali. Sledujeme červenou nit jejich příběhů ve vedení Duchem svatým, ale nikdo z nich nestál trvale v té kolmé ose přímého působení z NEBE tak jako Kristus. Kdyby tomu tak bylo, nezemřeli by jistě tělesnou smrtí, ale byli by vzati do NEBE tak jako Henoch ještě před potopou:

I chodil Henoch s Bohem. A nebylo ho, neboť ho Bůh vzal.

Gen 5:24

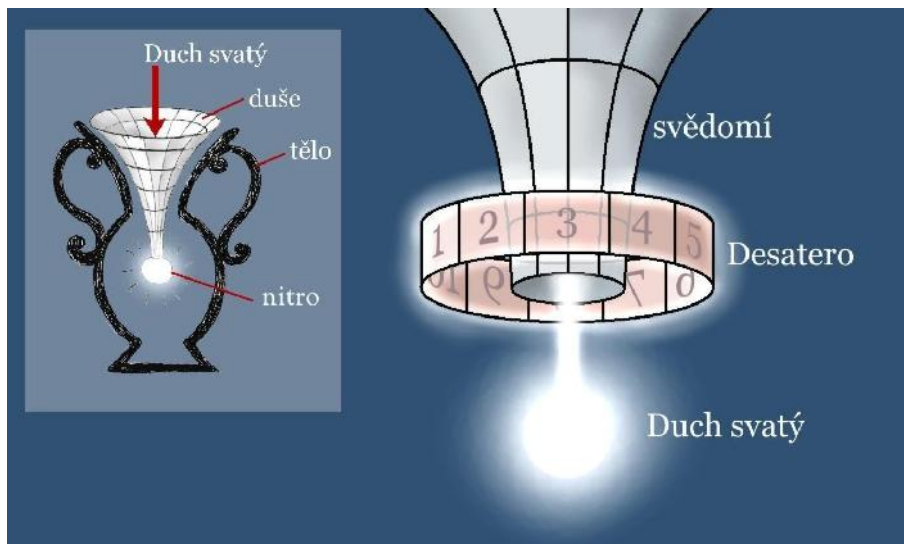
Z Písma známe jen tři lidi, kteří nezemřeli a odešli přímo do NEBE. Jejich nebešťanství (zmotýlovatění) bylo dokonáno již zde na ZEMI. Byl to Henoch, Eliáš a Ježíš, který byl vzat do NEBE samozřejmě až po svém zmrtvýchvstání, neboť nejprve zemřel za naše hříchy na kříži. Mám za to, že být vzat beze smrti do NEBE je duchovně technickou možností pro každého z nás stále a možná, že takoví jsou, jen o nich nevíme. Možná, že k nim patřil i král Melchisedech, vždyť o něm prorok Pavel říká, že jeho život je bez konce.

Vertikální osa v nitru člověka

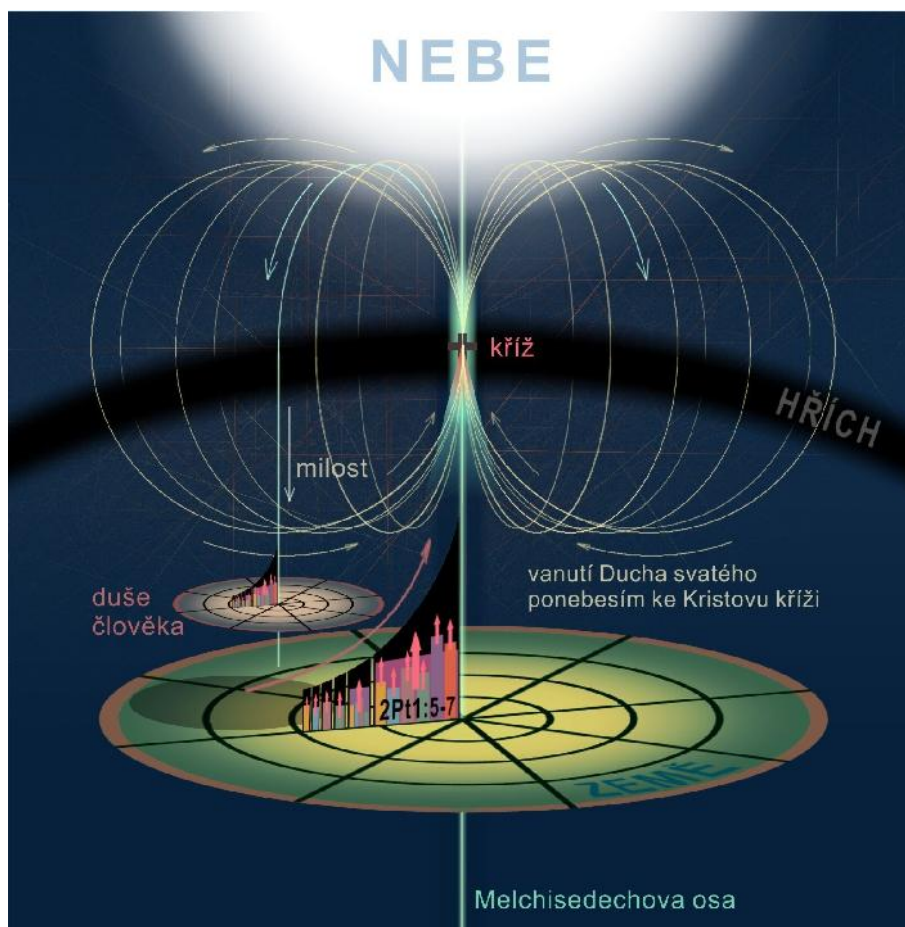
Ve stvoření není nic samoúčelného, co by svým způsobem nějak nepoukazovalo na svého Stvořitele. Když přemýšlíme nad Božím stvořením a hledíme na něj prizmatem Písma, jen žasneme, jak to vše skrytou řečí vypovídá o mocných Božích divech.

Jan Ámos Komenský vytvořil nový termín - „**samosvojnost**“, kterou má prý jen člověk a samozřejmě Boží odpůrce – satan, po kterém jsme ji zdělili. Vše ostatní ve své původní stvořené podobě zde není jen samo pro sebe (není samo svoje), ale vše je naopak nadité informacemi o Bohu i vzájemných souvislostech ve stvoření. Současná věda jen měří a počítá, ale naslouchat a poučit se od dobytka a nebeského ptactva si nezvykla (Jób 12:7).

O Melchisedechově ose mluví každá bilina nebo strom, když se dere ze země kolmo ke Slunci. Dokonce každá kapka vody, která ukápne na vodní hladinu ne jen, že svým tvarem určuje základní „dvoupatrovost“ všech rostlin, ale i to, že i zde se vše děje kolem centrální kolmé osy určující základní vztah NEBE a ZEMĚ (viz. www.biblevkapcevod.cz). Hlavní kolmá Melchisedechova osa vznikla vlastně hned v první větě Bible spolu s NEBEM a ZEMÍ a zůstává s nimi beze změny dodnes jako základní neměnný orientační ukazatel duchovního vztahu člověk – Bůh. Melchisedech se stal jen strážcem této centrální osy.

Také nitrem každého člověka prochází pomyslná vertikální osa jeho ducha, který určuje povahu celé duše i těla. Kdo chce být zbožný, musí se nutně vertikalizovat (kap. 20). Když se někomu technicky vzato podaří tuto svou osobní osu v Duchu svatém prolnout se světovou Melchisedechovou osou v ponebesí, která se nemění od stvoření světa, ten pak bude trvale chodit s Bohem jako Henoch a již nemůže být v pozemských podmínkách Bohu blížeji. Nikdo se proto nemůže chlubit, že by měl vše ve vztahu k Bohu již hotové a už nemusel nic řešit. K opravdovému chození s Bohem totiž nebude stačit jen nehrěšit.

Jsem si jist, že výborným biblickým návodem jak se k této jediné kolmé ose věčného a nepřerušitelného laserového paprsku Ducha svatého přiblížit, je 2Pt1:5-7. Svou postupně

graduující duchovní náročností dokonale zapadá do této základní duchovní orientace na cestě k proměně z pozemšťana v nebešťana (viz. kap.14 - 33). Bez přímého působení Ducha svatého v našem nitru a bez Boží milosti to však nejde. Ta milost je v tom, že Duch svatý (Kristův) vane ponebesím i na místa hříchu a je ochoten na vyžádání vstoupit i do nitra hříšníků a to i takových hříšníků, jako jsou různí zkrachovalci a životní trosky, všelijací alkoholici, feťáci i satanisté, kteří dříve své nitro otvírali různým démonickým silám:

A kde se rozmohl hřích, tam se ještě mnohem více rozhojnila milost, ... Řím 5:20

Bez této milosti by nemohl nastat nutný proces očisty a proměny. Toto kolmé navštívení a s ním i osobní naplnění Duchem svatým ještě není tou světovou Melchisedechovou osou. K té by se měl každý začít teprve přibližovat v upřímné snaze se s ní přímo prolnout a ztotožnit. Osobního Ducha svatého má každý sám ve svém nitru. Melchisedech je však jenom jeden, jeden je také Kristus, jeden je Henoch i král David, který tuto orientaci znal a svým životem vyznačil. Když dáme všechny tyto osobnosti do zákrytu, máme dokonale přesný azimut do NEBE přímo do bran města dokonce až ke stromu života. Melchisedech je dokonalé nebeské zaměřovačlo napříč Starým i Novým zákonem.

Ke spasení jistě postačí vyznání Krista jako Pána, průběžné pokání z hříchů a eventuelně mít i osobní kontakt s Duchem svatým ve svém nitru, proč tedy ještě podstupovat tu cestu ke světové Melchisedechově ose? Ty důvody jsou dva. Za prvé kvůli lepší orientaci k NEBI a za druhé kvůli Bratrské náklonnosti z 2Pt1:5-7, čili kvůli naší účasti na pospolitosti celého Božího města. Jde o orientaci v duchovním prostoru a církve jako tělo Kristovo i nebeský Jeruzalém jsou také takovým pozemským a nebeským duchovním prostorem.

Jméno Ježíš je sice dobrá adresa, ale to jméno samo mi žádnou představu o orientaci v duchovním prostoru nedá. My věříme ve jméno, ale pak jednáme podle svých představ.

Melchisedech nám pomáhá lépe pochopit, co znamenají Kristova varovná slova:

Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: ‚Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?‘ A tehdy jim prohlásím: ‚Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.‘

Mat 7:21-23

K tomu, abychom opravdově chodili s Bohem podle Henochova vzoru zřejmě nepostačí ne jen nehřešit, ale ani vyznávání jména Ježíš, dokonce ani užívání charismatických darů prorokování, uzdravování, vymítání a činění mocných činů. Jak by mohlo být možné, aby se někdo se všemi těmito věcmi mohl ještě dopouštět tak závažných nepravostí? Možná tím, že držet se jen jména Ježíš a vyznávat ho, ještě neznamená znát ho a chodit s ním. Ani celý arzenál duchovních darů nám sám o sobě nezaručí, že už máme Kristův charakter. Dary Ducha nejsou ovocem Ducha našeho růstu v poznání Krista, sami jsme si je nedali, jsou nám dávány z milosti bez zásluh a to i do nečistých nádob k užítku všech.

Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu. 1Kor 12:7

Duchovní dary jsou dávány k pozemské službě (uzdravování) a bezprostředně nevyžadují pohled k NEBI. Stačí se jen modlit a vzkládat ruce. Pak už vůbec nemyslíme na povahu nebeské pospolitosti v Božím městě a o své účasti v ní. Vždyť i naše vzájemné vztahy v církvi půjdou s námi do NEBE. My však k NEBI moc nehledíme a sami zůstáváme na té pozici, na které jsme ty dary přijali. Myslíme si, že to stačí, že už jsme dost duchovní, když máme ty dary a přitom sami zůstáváme přízemní. Pak začínáme i přízemně smýšlet a dopouštět se různých nepravostí. (Jistě může být i jiný výklad tohoto Kristova varování.)

Melchisedech nám sice neposkytne žádnou okamžitě viditelnou charismatickou moc, za to nás spolu s Henochem a 2Pt1:5-7 udrží v pokoře trvalé nedostatečnosti před Bohem a též ve správném směru, ve kterém už nikdy nemůžeme minout cíl a to je vzácnější dar.

Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem. Kol 3:1-2

Henoch

Jaký byl tedy Henoch, který chodil s Bohem, má-li být naším nedostižným vzorem? Ani o něm se toho z Písma moc nedozvíme. Možná i to je záměr, abychom si z těch informací o něm hned nevyrobili literu zákona, kterou bychom pak nad sebou mechanicky vyhledávali v domění, že už to máme. Bůh nám nic nezatajuje, ale některé věci jsme schopni pochopit až z Ducha a až teprve na cestě s ním (viz. Rick Joyner „Cesta“).

Co mi brání, abych si v tomto svém bádání vzal na pomoc někoho zkušenějšího. Prorok Rick Joyner v alegorické knize „Oheň na hoře – Cesta“ popisuje Henocha takto:

Nemohl jsem se na Enocha vynadávat. Nikdy jsem neviděl nikoho tak hluboce radostného, plného lásky. Nikdy jsem neviděl úsměv, po kterém by se člověk cítil tak dobře, tak přijatý a oceněný. Nečekal jsem, že bude takový. Možná to byl ten nejšťastnější člověk, jaký kdy žil!
Rick Joyner „Cesta“

Rick Joyner ohodnotil Henocha jako nejlepšího pastýře, který umí naslouchat každému s velikým zájmem a láskou, dokáže být přívětivý a vlídný, takže se s ním každý cítí dobře.

V jeho prorockých snech k němu Henoch promluvil takto:

„To co mám, je radost Hospodinova,“ pokračoval Enoch. „Není to dar, nýbrž ovoce. Je to ovoce chození s Tím, kdo je největší touhou každého srdce. Čím blíže jsi Bohu, tím větší radost budeš mít. Radost, kterou máš v Bohu, se pak stane radostí v Božím lidu, v jeho stvoření a ve všem, k čemu tě povolává.“
Rick Joyner „Cesta“

Joynerův Henoch je zosobněním Boží radosti. Je zajímavé a možná to není náhoda, že tím vlastně doplňuje Melchisedecha o třetí atribut Ducha svatého podle Pavlových slov:

Vždyť království Boží není v tom, co jíte a pijete, nýbrž ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého. Řím 14:17

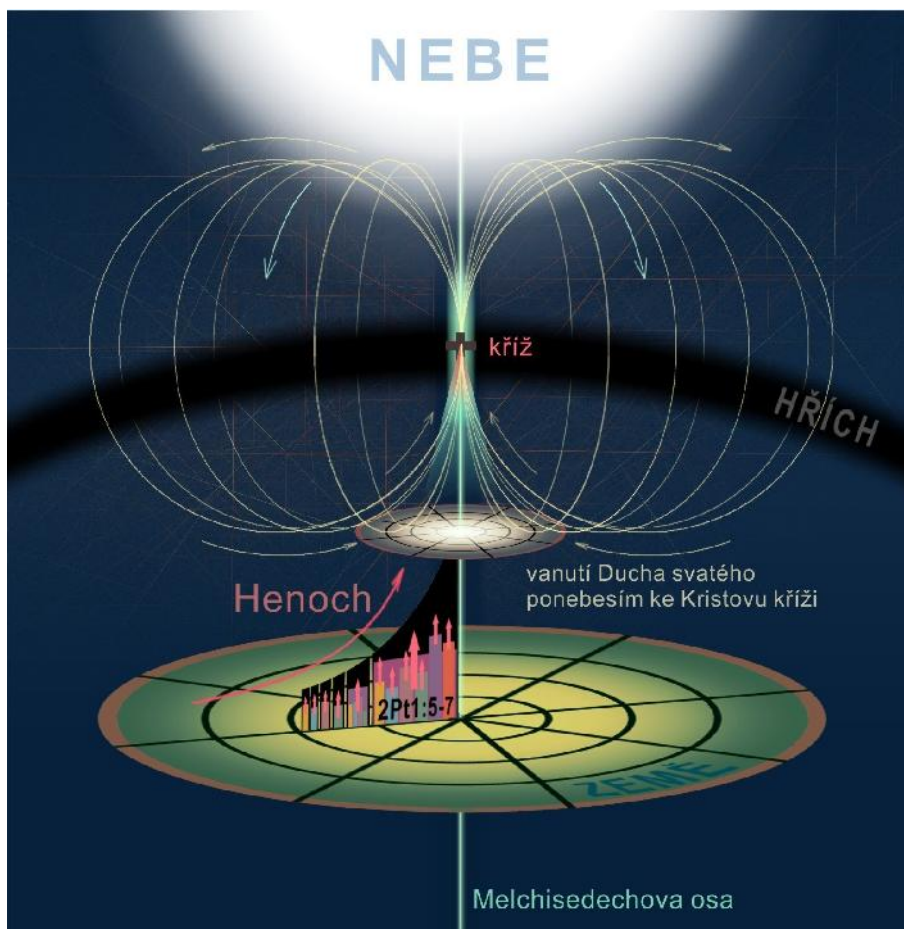
Jméno Melchisedech se vykládá jako král spravedlnosti, král Sálemu pak znamená král pokoje. Žid 7:2

Kdo chce chodit s Bohem, měl by ne jen každé své činění, rozhodování i mluvení dělat s Duchem svatým, tedy jakoby před Boží tváří, ale měl by také Pána umět slyšet. Je dost křesťanů, kteří si stěžují na to, že buď vůbec nebo málo slyší Pána. Základem slyšení je četba Písma a modlitba (viz. kap.20 o Zbožnosti podle 2Pt1:5-7), ale pak také umění stišit své nitro. Ovšem pozor ne kontemplativně meditativním způsobem, to není křesťanské. Mám vážnou obavu, že někteří mniši v kláštorech používající tzv. konteplativní modlitbu, opravdu meditují jogínským způsobem(?). Mnižství nepochází od Židů, ale z Buddhismu. Křesťan má mít vždy obrazně řečeno oči otevřené. Případná tzv. prorocká vytržení (nebo tzv. vytržení mysli) sice biblická jsou, ale rozhodně se nikdy nedějí meditativně.

Chceme-li se lépe naučit naslouchat Bohu, měli bychom nejprve umět naslouchat lidem.
Jestliže nevěříte, když jsem k vám mluvil o pozemských věcech, jak uvěříte, budu-li mluvit o nebeských?
Jan 3:12

Pamatujte si, moji milovaní bratři: každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu;
Jak 1:19

Henoch je příkladem této dovednosti naslouchat lidem i Bohu. Sám se snažím s druhými lidmi mluvit pokud možno jejich způsobem myšlení tak, aby mi porozuměli (viz. kap.28 Understanding). Zatím jsem však neřešil, jestli jsem také vlídný. Od chvíle, kdy se snažím být přívětivější a vlídnější, zjišťuji, jak se mi to vůbec nedaří. Zjišťuji, jak jsem často netrpělivý a jak se mi vůbec nechce naslouchat druhým. Pak sám mluvím opřekotně a podrážděně jakoby bez víry a zájmu s pocitem, že to stejně nemá cenu. Nedaří se mi být rychlý k naslouchání a pomalý k mluvení. Zjišťuji, jak zdaleka ještě nechodím s Bohem, ne snad přímo tak jako Henoch, ale aspoň tak jak bych snad v této fázi svého života mohl.

Král David a Melchisedech

David opustil stávající hlavní město Izraele – Chebrón, aby založil jiné na Sijónu právě kvůli Melchisedechovi. Dobil skalní pevnost Jebúz, poměrně malý okrsek území kolem hory Sijónu, který stále sveřepě a vytrvale po mnoho let opanovávali Jebúzité.

David bojoval proti Pelištejcům, nájezdníkům od západního pobřeží země, osobně porazil jejich nejlepšího bojového zápasníka Goliáše, ale přitom stále myslel na Melchisedecha a jeho město Sálem (šalom – pokoj) na hoře Sijónu, které opěvoval ve svých Žalmech.

V judské zemi je znám Bůh, má velké jméno v Izraeli. V Šálemu je jeho stánek, jeho obydlí je na Sijónu.
Žalm 76:2-3

Když David uťal Golijášovu hlavu jeho vlastním mečem, hned s ní šel k hradbám Jebúzu, aby jim ukázal, co se chystá udělat s nimi, pokud neopustí Sijón. Pak dobyl skalní pevnost Jebúz a založil tam nové hlavní město Izraele – Jeruzalém (Jebúz – Sálem) a to všechno jen kvůli Melchisedechovi a aby tak poukázal na Krista.

Král David celý svůj život připomínal Melchisedecha, hlavně tím, že byl také králem a Kristovým prorokem v jedné osobě. Občas kvůli tomu dělal věci, které by podle Mojžíšova zákona dělat neměl a přesto byly milé v Hospodinových očích. David byl z pokolení Juda a

kněžský efód (roucho) směli nosit jen kněží z pokolení Lévi. Když Hospodinova schrána úmluvy vjížděla na povoze do Jeruzaléma, král David si oblékl kněžský efód a tančil v něm před schránou úmluvy. Tím se sám osobně připodobnil k Melchisedechovi, aby tak prorocky ukázal na Krista a jeho královsko-kněžský řád.

V Nové smlouvě totéž prohlašuje apoštol Petr o každém křesťanovi:

Vy však jste ,rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu', abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. **1Pt 2:9**

Jindy David přišel v noci do Božího chrámu v Jeruzalémě s celou družinou vojáků, aby si pro ně vyžádal předkladné obětní chleby, ze kterých podle Mojžíšova zákona směli jíst jen kněží, neboť neměli žádná pole ani stáda. Ježíš pak před farizejema i svými učedníkama pochválil toto jeho porušení zákona:

On však jim řekl: „Nečetli jste, co udělal David, když měl hlad, on i ti, kdo byli s ním? Jak vešel do domu Božího a jedli posvátné chleby, ačkoli to nebylo dovoleno jemu ani těm, kdo ho provázeli, nýbrž jen kněžím? **Mat 12:3-4**

Na hoře Sijónu pak zbudoval stánek chval a uctívání před Hospodinovou schránou, kde již nepřinášel krvavé oběti jako v chrámě, jen oběti chval v prorocky novozákonním stylu.

David ještě nemohl být znovuzrozeným křesťanem, protože Ježíš ještě nebyl obětován, aby jeho Duch mohl být vylit, ale díky Melchisedechovi a jeho královsko-kněžskému řádu se král David stal trvalým předobrazem novozákonní zbožnosti a ukazatelem správného směru od Henocha, přes Melchisedecha až ke Kristu.

HLAVNÍ MYŠLENKY TÉTO KAPITOLY:

Být vzat beze smrti do NEBE jako Henoch
je duchovně technickou možností pro každého z nás i dnes.

Současné přírodní vědy jen měří a počítají,
ale naslouchat a poučit se od dobytka a nebeského ptactva
si nezvykly (Jób 12:7).

**Když se někomu technicky vzato podaří
osobní osu svého nitra v Duchu svatém
prolnout se světovou Melchisedechovou osou v duchovních oblastech,
ten pak bude trvale chodit s Bohem jako Henoch
a již nemůže být v pozemských podmínkách Bohu blížeji.**

**Melchisedech je dokonalé nebeské zaměřovačlo
napříč Starým i Novým zákonem.**

Jméno Ježíš je sice správná adresa,
ale to jméno samo mi žádnou představu
a orientaci v duchovním prostoru nedá.

Chceme-li se lépe naučit naslouchat Bohu,
měli bychom nejprve umět naslouchat lidem.

Král David ještě nemohl být znovuzrozeným křesťanem,
ale díky Melchisedechovi a jeho královsko-kněžskému řádu
se stal trvalým předobrazem novozákonní zbožnosti
a ukazatelem správného směru od Henocha, přes Melchisedecha
až ke Kristu.